

**LYSEKILS
KOMMUN**

Strategi

Program

Plan

Policy

>> Riktlinjer

Regler

Riktlinjer för finansverksamheten i Lysekils kommun

Fastställt av:	Kommunfullmäktige
Datum:	2020-03-18, § 31
För revidering ansvarar:	Kommunstyrelsen
Dokumentet gäller för:	Alla nämnder, förvaltningar och bolag
Dokumentet gäller till och med:	2023-12-31
Dokumentansvarig:	Ekonomichef
Dnr:	LKS 2019-000421

Riktlinjer för finansverksamheten i Lysekils kommun

Innehåll

1. Inledning och syfte	5
Målsättning	5
Omfattning.....	5
2. Ansvarsfördelning	5
Kommunfullmäktige	5
Kommunstyrelsen.....	6
Kommundirektören	6
Kommunens ekonomichef.....	6
Kommunala bolagen	7
3. Likviditetshantering.....	7
Målsättning	7
Riskdefinition	7
Riktlinjer	7
4. Skuldhantering.....	8
Målsättning	8
Riskdefinition finansieringsrisk	8
Riktlinjer avseende finansieringsrisk	8
Riskdefinition ränterisk.....	8
Riktlinjer avseende ränterisk.....	8
Riktlinjer avseende leasing	9
Riskdefinition motpartsrisk.....	9
Riktlinjer motpartsrisk	9
Tillåtna finansiella instrument	9
5. Placeringsföreskrifter	10
Målsättning	10
Riskdefinitioner överskottslikviditet	10
Riktlinjer för placering av överskottslikviditet	10
Etik och hållbarhet.....	11
6. Valutarisk	12
Riskdefinition och hantering av valutarisk.....	12
7. Borgen.....	12
Borgensåtagande.....	12
Borgen av finansiella instrument.....	12
Riskbedömning vid borgen	12
Borgensavgift	12
8. Rapportering	13

Syftet med rapporteringen.....	13
Rapporteringsstruktur	13
9. Administrativa regler	13

1. Inledning och syfte

Dessa riktlinjer utgör ett övergripande ramverk för finansverksamheten inom Lysekils kommun och dess helägda bolag. Riktlinjerna ska säkerställa att finansverksamheten bedrivs med fokus på vad som ger störst nytta för kommunen som helhet samt att kommunallagens krav på medelsförvaltning uppfylls.

Syftet med dessa riktlinjer är att:

- Ange ansvarsfördelning.
- Ange mål och riktlinjer för hur finansverksamheten ska hanteras.
- Definiera de finansiella risker som kommunen och bolagen får exponeras för och hur de ska hanteras.
- Ange rapportering, uppföljning och intern kontroll.

Målsättning

Kommunen ska enligt kommunallagen förvalta sina medel på ett sådant sätt att krav på god avkastning och betryggande säkerhet kan tillgodoses, detta sker genom att kommunen och dess bolag:

- Säkerställer betalningsförmågan och tryggar tillgången till kapital på såväl kort som lång sikt.
- Uppnår bästa möjliga finansnetto för kommunen och dess helägda bolag inom ramen för dessa riktlinjer.
- Säkerställer att finanshanteringen bedrivs med god intern kontroll och med beaktande av god riskspridning.
- Samordnar de finansiella frågorna för kommunen och dess helägda bolag i enlighet med dessa riktlinjer.

Omfattning

Dessa riktlinjer gäller för kommunen och dess helägda bolag och omfattar:

- Ansvarsfördelning
- Skuldhantering
- Likviditetshantering
- Placeringsföreskrifter
- Valutarisk
- Etik och hållbarhet
- Rapportering

2. Ansvarsfördelning

Kommunfullmäktige

Följande frågor beslutas av kommunfullmäktige:

- Fastställande av Riktlinjer för finansverksamheten i Lysekils kommun (detta dokument). Benämns fortsättningsvis ”riktlinjer” eller ”riktlinjerna”
- Borgensram totalt samt specifikt för respektive bolag eller övrig juridisk person.
- Låneram för kommunen och dess helägda bolag.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ska:

- Ansvara för finansverksamheten inom ramen för dessa riktlinjer.
- Ansvara för innehållet i dessa riktlinjer.
- Följa upp och vid behov föreslå kommunfullmäktige förändringar i dessa riktlinjer.
- Ansvara för att finansverksamheten bedrivs enligt kommunfullmäktiges beslut.
- Fastställa metod för koncerninterna räntor.
- Fastställa metod för beräkning av borgensavgifter.
- Erhålla rapporter om finansverksamheten från kommunens ekonomiavdelning.

Kommundirektören

Kommundirektören ska:

- Säkerställa att dessa riktlinjer följs i kommun och helägda bolag.
- Föra löpande strategiska diskussioner och följa utvecklingen inom finansverksamheten genom att ta del av den fortlöpande finansiella rapporteringen från kommun och helägda bolag.
- Se till att kommunstyrelsen tillhandahåller den rapportering och information som behövs för att styrelsen ska kunna fullgöra sin uppgift.

Kommunens ekonomichef

Ekonomichefen ska:

- Kontrollera att finansverksamheten bedrivs i enlighet med dessa riktlinjer.
- Ansvara för att samordna kommunen och de helägda bolagens finansiella aktiviteter, riskhantering och kontakt med finansmarknadens aktörer.
- Följa upp, hantera och fortlöpande rapportera kommunens och de helägda bolagens finansiella ställning till kommunstyrelsen.
- Upphandla och avtala om banktjänster samt limiter och villkor för koncernkontosystemet.
- Hantera interna limiter och villkor inom koncernkontosystemet.
- Ansvara för den praktiska hanteringen av kommunens egen upplåning, både refinansiering och nyupplåning.
- Samordna frågor gällande kapital-/räntebindning vid refinansiering och nyupplåning i kommunen och de helägda bolagen samt avgöra om lån eller tillgänglig likviditet inom koncernkontosystemet ska användas. Vid eventuell oenighet i dessa frågor beslutar ekonomichefen utifrån vad som ur ett helhetsperspektiv är optimalt för kommunen och de helägda bolagen.
- Ansvara för beredningen av upplåningen, både refinansiering och nyupplåning, i Lysekils Stadshus AB, Lysekils Hamn AB samt Havets Hus i Lysekil AB.
- Se till att tillräcklig tillgång till likvida medel finns för den löpande verksamheten samt för beslutade investeringar.
- Ge kommundirektören förslag på förändringar av dessa riktlinjer för beslut i kommunstyrelsen.
- Se till att en fungerande organisation och ansvarsfördelning finns.

Kommunala bolagen

Bolagen ska:

- Ansvara för att finansverksamheten i respektive bolag bedrivs i enlighet med dessa riktlinjer.
- Ansvara för att till kommunen kommunicera sitt behov av likviditet.
- Finansverksamheten i Lysekils Stadshus AB, Lysekils Hamn AB samt Havets Hus i Lysekil AB bereds av kommunens ekonomiavdelning i samråd med respektive bolag.
- Finansverksamheten i LEVA i Lysekil AB och dess underkoncern samt LysekilsBostäder AB bereds av respektive bolag. Kommunens ekonomichef har emellertid ansvaret för att samordna frågor gällande kapital-/räntebindning vid refinansiering och nyupplåning i kommunen och de helägda bolagen samt avgöra om lån eller tillgänglig likviditet inom koncernkontosystemet ska användas. Vid eventuell oenighet i dessa frågor beslutar ekonomichefen utifrån vad som är optimalt för kommunen som helhet.
- Följa upp, hantera och fortlöpande rapportera respektive bolags finansiella ställning till den egna styrelsen.

3. Likviditetshantering

Målsättning

Likviditetshantering innebär att säkerställa att kommunen och dess bolag på kort och lång sikt har tillräcklig mängd medel för att löpande kunna hantera in- och utbetalningar. Kommunen och respektive bolag ska kontinuerligt upprätthålla en likviditetsreserv för att vid varje tillfälle kunna sköta sina betalningsförpliktelser. Nivån på likviditetsreserven ska baseras på verksamhetens löpande intäkter och kostnader, låneförfall, räntebetalningar samt investeringar och avyttringar.

Riskdefinition

Likviditetsrisk avser risken att kommunen och dess bolag inte har tillräcklig likviditet för att hantera löpande utbetalningar.

Riktlinjer

Likviditetshanteringen ska bedrivas med målet att samordna kapitalflöden i kommunen och dess helägda bolag samt för att sänka räntekostnaderna genom effektiva betalningsrutiner och god likviditetsplanering. Inom kommunen ska det finnas ett koncernkontosystem för samordning av likviditetsflöden till kommunen och bolagen. Helägda dotterbolag ska vara anslutna till kommunens koncernkontostruktur.

Likviditetsreserven består i huvudsak av likvida medel på konton samt koncernkontokredit. Den exakta nivån på koncernkontokredit och dess fördelning internt mellan kommunen och dotterbolagen beslutas av kommunens ekonomichef. Underlag för beslut är aktuella saldon och bolagens likviditetsprognoser. Likvida medel överstigande behovet av likviditetsreserv definieras som överskottslikviditet och ska hanteras enligt riktlinjer i kapitel 5.

De helägda bolagen ansvarar för att till kommunen kommunicera sitt behov av checkräkningskredit för att säkerställa tillräcklig likviditet för bolaget. Ekonomiavdelningen ska i samråd med respektive bolag följa upp och planera behov av likviditet på kort och lång sikt.

4. Skuldhantering

Målsättning

Kommunfullmäktige beslutar årligen om borgens- och låneram totalt och för respektive bolag.

Skuldhanteringen ska minimera upplåningskostnaderna och trygga finansieringen för kommunen och dess helägda bolag på såväl kort som lång sikt. Kommunen och bolagen ska eftersträva grön finansiering.

Riskhantering på bolagsnivå och koncernnivå

Riskhantering för enskilt bolag med en låneskuld överstigande 150 mnkr ska uppfylla riktlinjerna avseende finansieringsrisk och ränterisk i förhållande till såväl bolagets egna skuldportfölj som i förhållande till skuldportföljen för koncernen. Avstämning sker i samråd med kommunens ekonomichef. Bolagen ingående i LEVA-koncernen ses i detta sammanhang som en enhet.

Riskhantering för enskilt bolag med en låneskuld understigande 150 mnkr ska uppfylla riktlinjerna i förhållande till skuldportföljen för koncernen.

Riskdefinition finansieringsrisk

Med finansieringsrisk avses risken att kommunen eller bolagen inte kan refinansiera sina lån när så önskas eller ta upp ny finansiering på marknaden när behov uppstår alternativt att finansiering endast kan ske till ofördelaktiga villkor.

Riktlinjer avseende finansieringsrisk

För att minska finansieringsrisken ska kommunen och bolagen eftersträva en spridning av förfall och finansieringskällor.

- Andelen kapitalförfall inom ett år får max uppgå till 40 % av portföljen.
- Den genomsnittliga kapitalbindningstiden ska uppgå till minst 2 år.

Enskild långgivare, med undantag för Kommuninvest, ska inte finansiera mer än 50 % av den vid varje tidpunkt totala skuldvolymen.

Minst 3 långgivare bör eftersträvas.

Bolagen ska låna med kommunal borgen som säkerhet samt vid behov direkt av kommunen.

Kapitalbehovet ska säkerställas genom ett aktivt och professionellt upplåningsförfarande. All upplåning ska ske på affärsmässiga grunder genom anbuds-förfarande från flera långgivare när marknadsläget möjliggör flera konkurrenskraftiga erbjudanden gällande efterfrågade löptider och villkor.

Riskdefinition ränterisk

Med ränterisk avses risken att räntekostnaderna ökar vid ett stigande ränteläge samt omvänt risken att räntebinda alltför stor del av upplåningen till hög fast ränta. Räntexponeringen är förfalloprofilen och den genomsnittliga räntebindningen i befintlig upplåning och derivatportfölj.

Riktlinjer avseende ränterisk

- Andelen ränteförfall inom ett år får max uppgå till 50 % av portföljen.
- Den genomsnittliga räntebindningstiden ska ligga i intervallet 2-5 år.

Riktlinjer avseende leasing

Finansiell leasing

Ett leasingavtal klassificeras som ett finansiellt leasingavtal om det innebär att de ekonomiska fördelar och ekonomiska risker som förknippas med ägandet av objektet i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren. Vid denna typ av leasing ska leasetagaren redovisa objekt som innehas som anläggningstillgång i balansräkningen. Finansiell leasing jämförs med upplåning och omfattas av reglerna för upplåning i dessa riktlinjer.

Operationell leasing

Vid operationell leasing tar leasinggivaren större delen av de risker och förmåner som är förknippade med ägandet av objektet. Operationell leasing får endast användas i de fall då det sammantaget är förmånligare än vid ett traditionellt köp. I kommunen är det ekonomichefen som fattar beslut om att teckna och förlänga operationella leasingavtal, i bolagen är det respektive VD. I övriga avseenden omfattas inte operationell leasing av dessa riktlinjer.

Oavsett klassificering ska personbilar leasas så länge avdragsreglerna för mervärdesskatt är förmånligare vid leasing än vid köp. I kommunen är det ekonomichefen som fattar sådant beslut, i bolagen är det respektive VD.

Riskdefinition motpartsrisk

Motpartsrisker uppstår i samband med finansiering och handel i finansiella instrument och avser risken att kommunen eller det helägda bolaget får en förlust till följd av att en motpart inte kan fullfölja sina åtaganden.

Riktlinjer motpartsrisk

Finansiella motparter ska ha en officiell rating på minst A- (S&P) och försämras ratingen under A- får inga fler transaktioner som ytterligare ökar motpartsrisken genomföras och därefter ska kommunstyrelsen meddelas och besluta om eventuella åtgärder fattas.

Tillåtna motparter – upplåning och finansiella instrument

- Svenska staten
- Svenska banker
- Svenska hypoteksinstitut
- SBAB, Sveriges Bostadsfinansieringsaktiebolag
- Svenska försäkringsbolag
- Utländska banker med svenskt banktillstånd
- Kommuninvest
- Nordiska investeringsbanken, NIB
- Europeiska investeringsbanken, EIB

Tillåtna finansiella instrument

Med derivat avses ett finansiellt instrument för att hantera kurs- och ränterisker. Derivatinstrument får endast användas till att hantera finansiella risker i underliggande upp- och utlåning. Vid användning av finansiella instrument ska kommunen förstå instrumentens riskprofil och hur instrumentet ska hanteras redovisningsmässigt. Som en del av kommunens ränteriskhantering ingår att säkringsinstrumenten kan ersättas eller överflyttas till andra säkringsinstrument med syfte att åstadkomma en jämn och stabil räntekostnad över tid. Om underliggande lån har en annan kapitalbindningstid

än löptiden på räntederivatet måste kommunen eller det helägda bolaget kunna visa att sannolikheten är mycket stor att refinansiering kommer att ske av de underliggande lånen till minst samma löptid som räntederivatet.

Tillåtna derivatinstrument för skuldförvaltningen är ränteswappar där maximal tillåten löptid för ett enskilt derivatinstrument är 10 år. Volymen utestående ränteswappar får netto inte överstiga volymen rörliga lån. Minst 2 motparter bör eftersträvas.

För att minska risken för att resultatet påverkas till följd av marknadsvärdesförändringar på derivatinstrumenten så ska de instrument som används uppfylla kraven för säkringsredovisning enligt upprättad säkringsdokumentation.

5. Placeringsföreskrifter

Målsättning

Om överskottslikviditet (se även kapitel 3) uppstår i kommunen och dess helägda bolag får dessa medel placeras i avvaktan på att lån förfaller till betalning eller amortering kan göras. En sådan eventuell placering ska göras av kommunen.

Riskdefinitioner överskottslikviditet

Ränterisk - Med ränterisk för överskottslikviditet avses risken att marknadsvärdet i en placering sjunker vid en ränteuppgång.

Likviditetsrisk - Med likviditetsrisk för överskottslikviditeten avses risken att kommunen inte omedelbart kan omsätta en placering på marknaden.

Kreditrisk – Med kreditrisk avses att kommunen inte får tillbaka sin placering inklusive upplupen ränta på grund av att motparten får betalningssvårigheter eller går i konkurs.

Marknadsrisk – Med marknadsrisk avses risken för en negativ effekt på värdet av kommunens placeringar till följd av marknadsläget. Exempelvis att kommunens aktieplaceringarnas värde sjunker till följd av en nedgång på aktiemarknaden.

Riktlinjer för placering av överskottslikviditet

För att minimera risken för kapitalförluster ska placeringar ske i kreditvärdiga räntebärande värdepapper med hög likviditet alternativt placering på konto. Med kreditvärdiga räntebärande värdepapper med hög likviditet avses att dessa vid behov snabbt kan omsättas på den finansiella marknaden.

Riktlinjer för placering i räntebärande värdepapper:

Emittent- kategori	Emittent/värdepapper	Max andel per emittent- kategori %	Max andel per emittent inom respektive emittentkategori %
1	Svenska staten eller av svenska staten garanterade värdepapper	100	100
2	Av svenska staten helägda bolag, Kommuninvest, svenska kommuner, landsting, regioner samt dess helägda bolag	100	100
3	Bostadsfinansieringsinstitut/säkerställda bostadsobligationer	50	50
4	Värdepapper med rating om lägst S&P A-1, Moody's P-1 (kort rating) eller S&P A-, Moody's A3 (lång rating)	25	50

Löptiderna för placeringarna ska anpassas efter förväntat utnyttjande eller amortering. För en enskild placering eller konto får löptiden högst uppgå till 6 månader. Placering får endast ske i värdepapper utgivna i svenska kronor. Placering i fonder som uppfyller ovanstående riktlinjer är tillåtna.

För placering via konto ska motparten lägst inneha en rating om A- (S&P).

Etik och hållbarhet

Kommunen och bolagen ska agera som en ansvarsfull aktör på finansmarknaden. Genom hållbara och ansvarsfulla placeringar av kommunens kapital i Sverige och i världen, så kan kommunen bidra till målet om ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet.

Vid placeringar ska etiska riktlinjer tillämpas som baseras på svensk lagstiftning, på av riksdag och regering undertecknade deklARATIONER och konventioner inom områdena mänskliga rättigheter, arbetsrätt och miljöhänsyn, samt på resolutioner eller motsvarande utfärdade av FN och ILO inom ovan nämnda områden.

Direkta placeringar får inte ske i värdepapper utgivna av företag vars huvudsakliga verksamhet utgörs av tillverkning eller försäljning av vapen eller annat krigsmaterial, fossila bränslen, produktion av pornografi, tobaksprodukter, spel eller alkoholhaltiga drycker.

Vid indirekta placeringar i fonder ska fonden ha en placeringsinriktning som så långt som möjligt uppfyller de hållbarhetskrav som anges ovan. Vid placeringar i fonder ska innehavets vikt bedömas utifrån ett väsentlighetskriterium där endast mindre avvikelser kan accepteras.

6. Valutarisk

Riskdefinition och hantering av valutarisk

Valutarisk innebär risk att kommunens finansiella ställning påverkas negativt till följd av en valutakursförändring. För tillfället finns inte några tillgångar eller skulder i utländsk valuta och sådana är inte heller tillåtna.

Om eventuella utländska anbud inkommer vid upphandling skall anbudet anges i svensk valuta. Kommunen och de helägda bolagen har undantagsvis betalningsflöden i utländsk valuta. Omfattningen av dessa flöden är i dagsläget ringa och säkring av valutarisken därmed inte nödvändig. Ekonomichefen och bolagen ska informera kommunstyrelsen om betalningsflödena i utländsk valuta väsentligt ökar i omfattning.

7. Borgen

Borgensåtagande

Kommunen har enligt lag möjlighet att gå i borgen för företag och organisationer gällande ändamål som tillhör kommunens kompetensområde. Absoluta huvuddelen av kommunens borgensåtagande avser kommunens egna bolag. Övriga utgörs av ideella organisationer, bostadsrättsföreningar, hyresrättsföreningar samt kommunala förlustansvar för egna hem som härrör från äldre statliga regelverk.

Kommunen ska ha en mycket restriktiv inställning till borgen och nyteckning av borgen avseende ideella föreningar samt övriga företag och organisationer.

Kommunens bolag får inte ingå eller teckna borgen.

Borgen av finansiella instrument

När de kommunala bolagen Lysekils Stadshus AB, LEVA i Lysekil AB och dess underkoncern samt LysekilsBostäder AB upptar lån till rörlig ränta och gör en ny derivattransaktion, kan Lysekils kommun vid behov teckna borgen såsom för egen skuld för derivattransaktion som är kopplad till underliggande lån med kommunal borgen.

Riskbedömning vid borgen

Att gå i borgen för någon annans skulder innebär ett risktagande varför beslut om borgen ska föregås av:

- Analys av investerings- och driftkalkyler.
- Bedömning av borgensstagarens förutsättningar att fullfölja sina åtaganden.

Kommunen har i och med sitt borgensåtagande intresse av att varje investering som finansieras med kommunal borgen som säkerhet är betryggande försäkrad. Därför ska alla borgensåtaganden med investeringsändamål villkoras med ett förbehåll om att gäldenären ska hålla investeringen försäkrad under hela åtagandetiden.

Borgensavgift

Avseende borgen för de kommunala bolagen ska en årlig borgensavgift tas ut. Kommunfullmäktige har att besluta om borgensavgiften, alternativt kan detta delegeras till kommunstyrelsen. Debitering av borgensavgiften sker i slutet av året och beräknas på genomsnittlig låneskuld under det gångna året.

8. Rapportering

Syftet med rapporteringen

Alla räntebärande skulder, finansiella instrument och placeringar ska sammanställas, var för sig och totalt för koncernen samt för kommunen och respektive bolag.

Syftet med rapporteringen är att:

- Säkerställa att dessa riktlinjer följs.
- Följa upp utfall mot fastställda limiter.
- Hålla kommunstyrelsen informerad om kommunens finansiella situation.

Rapporteringsstruktur

Finansrapporter tas fram dels samlat för kommunen och de helägda bolagen, dels för kommunen, LysekilsBostäder AB, Lysekils Stadshus AB samt Levakoncernen separat och ska omfatta följande delar:

- Volym/motpart.
- Räntebindning.
- Kapitalbindning.
- Förfalloprofil: räntebindning och kapitalbindning.
- Genomsnittsränta.
- Prognos av räntekostnader och simulering av räntekänslighet.
- Marknadsvärdering av finansiella instrument.
- Borgensramar.

Ekonomiavdelningen ska varje tertiäl sammanställa och avlämna en finansrapport till kommunstyrelsen. Härutöver sammanställs finansiell information i kommunens årsredovisning.

De kommunala bolagen ska vara kommunstyrelseförvaltningens ekonomiavdelning behjälpliga med att lämna underlag och uppgifter vid detta arbete om så erfordras.

9. Administrativa regler

Vid alla finansiella transaktioner, såsom lån, placeringar och räntederivat, ska kommunen och respektive bolag företräddas av namngivna behöriga personer.

Kommunstyrelsen samt respektive bolagsstyrelse fattar beslut om delegation för de personer som med bindande verkan har rätt att utföra finansiella transaktioner.

I samtliga fall av upplåning, likviditetsplaceringar, samt in- och utlåningsuppställningar inom kommunen och dess helägda bolag ska beslutsunderlag upprättas. Beslut ska dokumenteras och undertecknas av behöriga personer samt avrapporteras till kommunstyrelsen respektive bolagsstyrelse enligt fastställda rutiner.

Förutom angiven ansvarsfördelning ska ordinarie attestinstruktioner följas.

Postadress: **453 80 LYSEKIL** Besöksadress **Stadshuset, Kungsgatan 44**

Tel: **0523-61 30 00** E-post registrator@lysekil.se

Webbplats: www.lysekil.se

Tänk på miljön innan du skriver ut